

לקח מהפרשה,

"ויהיו לנס..." (כו' י')

אף אחד מאתנו אינו זקוק לראיה לאמיתותם של מאמרי חז"ל. אבל כאשר מזדמן לראות את הדברים עין בעין, אין ספק שגם האמונה החושית מתחזקת בכך.

המעשה שהיה בישוב באר יעקב גרם לתדהמה כבירה בקרב כל מי שהיה שותף לו. המדובר היה באשה יהודייה קשישה שנפטרה באוקראינה, וכיוון שלא היו לה קרובים ובני משפחה, נקברה בטעות בבית קברות נוצרי באחת העיירות.

כעבור חמש שנים מפטירתה נודע הדבר לאחד הרבנים המקומיים, וזה דאג מיד להוצאתה מבית העלמין הנוצרי, ואף בא בדברים עם עסקנים מהארץ שהקצו לה מקום בבית העלמין בבאר יעקב. ואכן עם הבאת גופתה של הקשישה ארצה נערכה לה הלוויה בישוב הנ"ל.

והנה אנשי 'החברא קדישא' מקבלים את המיטה ונשימתם נעתקה. הגופה הייתה שלמה כאילו זה עתה נפטרה האישה לבית עולמה. להזכירכם: מדובר באישה שנפטרה חמש שנים תמימות קודם לכן!

מיד אחרי הקבורה החלו לברר על מוצאה של האישה ומעשיה בימי חייה. הדבר היחיד שהתברר היה שבהיותה בגיל 17 שנים איבדה את הכרתה, וזו לא שבה אליה עד יומה האחרון, בגיל 90 פלוס. במשך 73 שנים הייתה אישה זו ללא הכרה.

כשבאו עם הפרטים אל הגאון הרב חיים קנייבסקי, אמר הגאון: שלמה המלך אמר (משלי פרק יד' פסוק ל') 'ורקב עצמות קנאה' דהיינו שהדבר הגורם לרקב העצמות בקבר היא הקנאה, וכיוון שאישה זו הייתה כמעט כל ימיה ללא הכרה, לא הספיקה לקנא באף אחד, ולכן נותרה גופתה שלימה... (עלינו לשבח)

כשנפטרה הרבנית לוויין ז"ל אשת הצדיק הרב אריה לוויין זצ"ל, אמר בעלה הצדיק שהוא בטוח שגופתה של אשתו שלימה בקבר, ולא נרקבה. ההסבר לכך היה: היא לא קנאה באף אחד התפללה שה' ייתן לה את מה שהיא צריכה, וייתן לאחרים כפול ממה שהוא נותן לה...

פינת החלכה

סדר הפדיון / המשך משבוע שעבר

א: האב מכוון לקיים מצות עשה מן התורה לפדות את בנו בכורו, ויש נוהגים לומר קודם 'לשם יחוד'.

ב: הכהן שואל את האב: האם אתה כהן או לוי, האב משיב: לא. הכהן שואל: בנך זה בכור הוא, והאב משיב: כן. ואז הכהן שואל: במאי בעית טפי, בבנך בכורך, או בחמשה סלעים דמחייבת לפדות בהן? ואם אבי הבן לא מבין, מסביר לו את השאלה: במה אתה רוצה יותר, בבנך בכורך, או בחמשה סלעים, האב עונה: בבני בבכורי.

ג: אחר כך הכהן שואל את האם: האם את כהנת או לוייה, ומשיבה: לא. ושוב שואל: בנך זה בכור הוא, שמא ילדת בן אחר לפניו, או שמא הפלת. ומשיבה האם: זה בני בכורי, לא ילדתי ולא הפלתי לפניו. אחר כך הכהן אומר את הנוסח הכתוב בסידורים, זה הבן בכור הוא וכו'.

ד: האב מחזיק את המטבעות בידו, אומר את הנוסח הכתוב בסידור: אני רוצה לפדותו וכו', ומברך: ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על פדיון הבן. ומיד אחר כך מברך ברכת 'שהחיינו'.

ה: מיד אחרי הברכות ייתן את המטבעות לכהן, ותוך כדי הנתנה אומר: זה פדיון בני בכורי. הכהן מקבל את הכסף ואומר: 'קיבלתי ממך חמשה סלעים אלו בפדיון בנך זה, והרי הוא פדוי בהן כדת משה וישראל'.

ו: אחרי שהכהן מקבל את הכסף, מוליכו על ראש התינוק ואומר: 'זה תחת בנך'.

ז: המנהג הוא שאחרי הפדיון הכהן מניח את ידיו על ראש התינוק ומברך אותו בברכת כוהנים. ומוסיף: 'יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו שכשם שבן זה זכה לפדיון, כך יזכה לתורה ולמצוות ולחופה בחיי אביו ובחיי אמו, אכי"ר'.

ח: מנהג חלק מהספרדים שאחרי הפדיון הכהן מברך על כוס יין ברכת הגפן וטועם, ומברך עצי בשמים על הדס, ואחר כך מברך ללא שם ומלכות: ברוך אשר קידש עובר במעי אמו, ולארבעים יום חלק איבריו רמ"ח איברים, כמו שכתוב בסידורים.

ט: האב צריך להקפיד שלא לתת את המטבעות לכהן לפני או תוך כדי הברכה, כדי שהברכה תהיה לפני הפדיון.

"בקנאו את קנאתי בתוכם..."

(כח' יא')

'קנאתי בתוכם' – כלומר: ליבו של כל אחד ואחד מעם ישראל היה מלא רוח קינאת ה' צבקות על המעשה המכוער של זמרי, אבל היה חסר לכולם את הגבורה והאומץ לבצע בפועל את מה שחשבו – כולם – שצריך לעשות. ופינחס גילה בפעולתו מה שהיה בלב כל אחד מישראל. וזה פירוש הפסוק 'בקנאו את קנאתי בתוכם' – היינו פינחס גילה את הקנאה שהייתה בלב כולם, ולכן לא כיליתי את בני ישראל בקנאתי. (חתם סופר)

הפייסבוק – הפנים שלא הכרתם חלק ג'

בשבוע שעבר מנינו את יתרונות הפייסבוק. מסתבר שככל שעצמתו של הכלי גדולה יותר כך הוא מסוכן יותר. מהם הסיכונים?
א: התמכרות- הילדים נשאבים לשם למשך שעות. מחקרים מורים שישנם ילדים שיושבים 7-8 שעות בפייסבוק, ולעיתים עד אור הבוקר. איך ילדים אלו יתרכזו יום למחרת בלימודים, עם מחסור כזה גדול בשעות שינה?
ב: פרטיות – אם באינטרנט הכלל הוא לא לחשוף פרטים אישיים, בפייסבוק זה עובד הפוך. צריך לכתוב את השם ואת מקומות הלימוד והבילוי. ולמעשה נחשפים לציבור גדול שלא כולם אנשים 'הגונים'. הוכח שהרבה גנבות בבתים נגרמו בגלל מידע שנמסר בתמימות בפייסבוק. כשילדה כותבת לחברה שיוצאים לשבוע נופש לאילת, לא רק החברה קוראת את המידע, הוא נחשף לעיניים נוספות...
ישנן סיבות נוספות אותן נפרט אי"ה בשבוע הבא.
שבת שלום, שושנה.

סיפור לשבת

הפיתות האחרונות - פרק מהספר "מתוך ההפיקה" מאת פועה שטיינר.

על רקע תקופת מלחמת השחרור, מתאר הספר את חיייה של הסופרת, כאשר היתה ילדה קטנה, בירושלים העתיקה והנצורה... יום רביעי לפנות ערב. הילדים מכנסים בתא הקטן, ובפרוודור יושבים המבגרים והיאוש בעיניהם. הלחם אזל. מה יהיה עתה? האם נגזר עלינו למות ברעב? "יש קמח בתנור" – אומר מישוהו – "אך מי יעז לגשת לשם? מי?"

איש אינו קם ממקומו. מילא, עדין אין רעבים כל-כך. חולפות שעות אחדות, והקבות הריקות מעלות חמצה. לאות מתפשטת באברים, אנחנו רעבים. המבגרים אינם מדברים על כך, אך הילדים תובעים: לחם! לחם! מתוך הקהל מתרוממים שני אנשים: אביה של משפחת איזן, שזקנו הבלונדיני ופאותיו המסלסלות הלבניו מן האבק הרב, ו... אבא. אבא, הממשיך לשאת בעל ובאחריות הצבורית מאז ראשית המלחמה. "אנחנו נלך לתנור!" – הם מכריזים בקול. השלך חס. בתוך הדממה פונים השניים לעבר היציאה.

"לא! לא!" – צועקת נעמי לתוך שקט, אך אבא כבר בחוץ, ובנימין איזן אתו. ואז מהדהד בכל המחסן בכי קורע לב, בכיה המזועזע של אחותי. - אבא! א-ב-א! – זועק קולה, הנשמע מקצה המחסן ועד קצהו. - א-ב-א... והפעם אין איש מנסה להרגיעה. הלבבות כלם בוכים אתה. האם יצליחו להגיע לתנור? האם יחזרו בשלום? מטר של אש נתך על הרבע היהודי המצטמצם והולך. הבכי של נעמי מנסה לגבר בקולו על רעש כלי המשחית הממטירים את האש. מי יודע, אולי הערבים נמצאים כבר בתנור? אני חשה, שלבי עומד להתפוצץ כפגז. אבא, אבא, למה נתנו לך ללכת? למה רק אתה מפל האנשים חיב למסור את נפשך? אינני רעבה, אבא! אינני רוצה לאכל לחם כלל! אני רוצה רק אותך... אותך, בריא ושלם... נדמה לי, שנצח חלף, מאז יצא אבא. – בום... בום... פגז מתעופף. אולי אבא בדרך עכשו? "אנא ה' הושיעה נא!" – אני צועקת בנהמת לבי.

צעקות וקריאות שמחה ממלאות לפתע את הפרוודור האפל. ברוך השם, הם הגיעו! הם באו! באותו רגע התפוצץ הפגז בחצר. כלם פרצו מן התאים הטחובים אל הפרוודור והתנפלו על השניים, שכל אחד מהם הוריד מעל כתפו שק גדול. ריח נעים של פתות טריות מלא את הפרוודור. פינו נמלא רק. כלם הצטופפו, הקיפו את הגבורים וכמעט מחצו אותם.

"לעמד בתור" – צעק אבא כשהוא מנסה להתגבר על הצבור הרעב. הקהל לא נשמע. "מי שלא יעמד בתור, לא יקבל אף פרוור" – אבא סגר בכפו בחזקה את פי השק. באין ברחה הסתדרו כלם בתור. אבא הוציא שתי פתות ומסרן לראשון העומדים בתור. עוד שתיים... ועוד שתיים... השק הולך ומתרוקן, והתור עודנו ארוך. כלם דוחפים וצועקים. לעבר כל פתה, המוצאת מן השק, מתרוממות עשרות ידים החפצות לתפשה. אבא צועק שוב: "יש די פתות לכלם". אך הצבור אחוז פניקה. כלם יודעים: שוב לא יספן איש את נפשו, שוב לא ילך אף אחד לתנור לאפות פתות. בעוד שעה-שעתיים, יהיה התנור, על שקי הקמח שבו, בידי הערבים...

אבא ממשיך לחלק. כל פתה, שהוא מוציא ומרים, נחטפת מיד. אף אחד אינו רוצה להחמיץ את פת הלחם האחרונה. השקים כמעט ריקים. אמא, שלא נדחקה עד עתה, מנסה להגיע אל אבא. "לי עוד לא נתת" – היא קוראת בקול חנוק, אך קולה נבלע בהמלה. "שלמה, לי... תן גם לי... הילדים שלך עוד לא קבלו" – היא מנופפת בידה, ואבא רואה אותה סוף-סוף. "אחרי שכלם יקבלו, תקבלי גם את" – עונה אבא וממשיך לחלק פתות לאנשים, הדוחפים והמשתוללים, שהאימה מפני הרעב הפכה אותם כמעט לחיות...

סוף-סוף רפה הלחץ סביב אבא, בנימין ושקי הפתות הריקים כמעט. סוף-סוף קבלה אמא שתי פתות (לא יותר!) והיא נכנסה אתנו לתא המרפש. כל אחד מאתנו קבל חתיכת פתה. ברכנו ברפת "המוציא", והקטנים אכלו בתאבון, אך אני... הפתה הסרזה נתקעה בגרוני. לא יכלתי לבלע את הפתה, שאבא השליך את נפשו מנגד, כדי להביאה אלי...